

НАША ПОЉОПРИВРЕДА

ГОДИНА IV

ТИТОГРАД, 1958

БРОЈ 5-6

Експозе инж. Душана Асановића, секретара
за пољопривреду и шумарство Извршној Вијећа,
поднесен Народној Скупштини Црне Горе
на засиједану 29-XII-1958 године

Другови народни посланици,

Из експозеа о предлогу Друштвеног плана привредног развоја наше Републике за 1959 годину, чули смо који се све задаци пред нас постављају да би остварили план. Између осталих задатака, међу важнијим је унапређење пољопривреде.

Досадашња улагања у ову привредну област карактеристична су по томе што је око двије трећине ишло на грађевинске објекте, једна шестина на опрему пољопривреде, док је за стоку, заседе и друге видове улагања врло мало давано. Ово је имало свога одраза на производњу, тако да је пољопривреда данас у заостајању за развојем остале привреде, што се негативно одражава на развој привреде у цијелини, а посебно на животни стандард градског становништва. Због тога у даљем раду на унапређењу пољопривреде код нас, потребно је сагледати све њене могућности и према томе усмјерити даља улагања и предузети мјере како би она дала што пунији ефекат.

На основу процјене пољопривредне производње у 1958 години, у поређењу са реализацијом 1957 године, по физичком обиму, она ће бити већа за око 2%. Ово повећање условљено је и већим инвестиционим и другим улагањима која су била за око 6% већа од улагања у 1957 години. Резултат тога био је повећани принос ратарских култура и сточних производа, док је повећање воћарско-виноградске производње нешто мање.

У циљу унапређења пољопривреде предлогом Друштвеног плана за 1959 годину предвиђена су средства од око 900 милиона динара. Предвиђена средства обезбедиће се из Општег инвестиционог фонда у износу од око 480 милиона динара, од чега тражије и гарантоване инвестиције износе 360 милиона динара, док су остала средства предвиђена из локалних фондова.

Намјена предвиђених средстава оријентисана је у првом реду на проширење и јачање пољопривредних добара, извођење мелиорационих радова и оспособљавање одређеног броја задруга за повећану пољопривредну производњу. У оквиру ових намјена посебно мјесто је дато неразвијеним комунама на подручју Дурмитора (Плужине, Жабљак и Шавник), гдје је привреда у цијелини неразвијена, а постоје повољни услови за развој пољопривреде, односно сточарства.

Наведена средства за 1959 годину су дио програмских средстава до 1961 године која се предвиђају у износу од 3 милијарде динара.

Програмом плана за 1959 годину предвиђа се повећање физичког обима пољопривредне производње за око 9⁰/₁₀, у односу на процјену извршења у 1958 години. Ово повећање односи се на повећање сточне производње, производње поврћа, повећање приноса појединих ратарских култура, бољем коришћењу површина, а првенствено на површинама оспособљеним за наводњавање. Повећање пољопривредне производње по гранама базирано је:

1. У ратарству на повећање броја трактора са прикључним машинама за око 36⁰/₁₀. Примјену механизоване обраде треба оријентисати на равничарске рејоне како би се исти боље користили него досада. Употреба вјештачких ђубрива предвиђа се на 20 кгр. по једном хектару обрадиве површине. Међутим, употреба ових ђубрива је углавном у равничарским рејонима те је она знатно већа, обзиром да се иста на већем дијелу површина тако рећи и не примјењује због високих цијена и непознавања њихове вриједности. Такође се предвиђа већа употреба квалитетног сјемена првенствено високородних сората пшеница и хибридног кукуруза. Тако се предвиђа да ће на засијаним површинама око 500 ха под талијанским пшеницама у 1958 години — јесење сјетве, примијени потребна агротехника ради добијања просјечног приноса од око 35 мц по 1 ха, да се у прољећној сјетви 1958 године кроз кооперацију и на друштвеним газдинствима засије под хибридним кукурузом око 2.000 ха уз примјену одговарајуће агро-

технике у циљу добијања просјечних приноса од око 40 мц по 1 ха. Код осталих ратарских култура повећана производња предвиђена је на бази засијавања велик површина и примјену боље агротехнике.

У сточарству предвиђа се повећање броја стоке и сточне производње путем набавке стоке на социјалистичким газдинствима, а у приватном сектору повећањем из сопствене производње. Ово повећање уско је повезано са предвиђеним повећањем сточне хране-засијавањем нових површина од око 600 ха под крмним биљем и мелиорацијом око 10.000 ха ливада и пашињака. Примјеном вјештачких ђубрива на ливадама и пашињацима досадашња искуства показала су повећање приноса за два до три пута, у односу на досадашње просјечне приносе. Затим, предвиђа се меринизација око 40.000 оваца и вјештачко осјемењавање око 7.000 крава. У циљу боље заштите стоке предвиђа се и још боља и ефикаснија служба заштите стоке.

У воћарству и виноградарству повећање производње заснива се на ступању на род нових засада и бољој њези и заштити биља. Такође се предвиђа подизање нових засада на око 140 ха винограда и око 150 ха воћњака.

Код осталих грана предвиђа се повећање и то: код рибарства на бази побољшане организације улова рибе, а код домаће прераде на бази повећања производа који долазе у обзир за прераду.

На мелиорисаним подручјима у Љешкопољу од 1.200 ха бруто површине оспособљено је за наводњавање 670 ха без икаквих улагања, а у Бјелопавлићима од 2.400 ха бруто површина оспособљено је 1.600 ха. Од оспособљених површина предвиђа се да ће се у 1959 години наводњавати у Љешкопоље 580 ха или 86%, а у Бјелопавлићима око 800 ха или 50%.

Све напријед поменуте мјере и акције предвиђене за повећање пољопривредне производње у 1959 години условљене су рјешавањем низа проблема ради постизања предвиђене производње. Међу тим проблемима треба указати на: проблем израде програма са пројектима, од чије благовремене израде зависи и добијање средстава, чија обрада треба да је базирана на најбољим и најекономичнијим рјешењим. Посебно у изради програма за дугогодишње засаде воћњаке и винограде, као и за поједине ратарске културе на површинама које се предвиђају за мелиорисање, треба се поставити на савременим решењима тј. предвиђа-

њем постизања високих приноса. Ово се односи првенствено на гарантована средства из Општег инвестиционог фонда. Локални фондови предвиђају се за разне намјене, првенствено код земљорадничких задруга, за откуп земље и за друге мјере и акције.

Нова улагања код земљорадничких задруга треба оријентисати на комплексна рјешења одређеног броја задруга тј. оних које имају повољне услове за развој пољопривреде, а не ићи на уситњавање програма и средстава, као што је то било досада.

У рјешавању свих задатака постављеним планом се пред пољопривредну службу постављају најобимнији задаци, активно помагање извршења предвиђених мјера и досљедња примјена у живот донесених законских прописа и програма рада. У даљем раду треба настојати да се отклоне досадашње слабости и пропусту.

Извршење плана пољопривредне производње је важан економски и политички задатак, јер од његовог извршења зависи подизање животног стандарда, као једног од основних поставки плана. Обзиром на комплексне проблеме и задатке који се постављају пољопривреди, — потребна је и нужна заинтересованост и активност свих одговарајућих фактора: народних одбора, стручних, друштвених и политичких организација у коју сврху треба досљедно спроводити програм предвиђених мјера и акција.